

Веселов Микола Юрійович,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Криворізького факультету Національного університету «Одеська юридична академія», проспект Миру, 22, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, 50000, e:mail: veselovndi@ukr.net, тел.: (050) 542-79-03, <https://orcid.org/0000-0002-3963-2764>.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СУБ'ЄКТІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ

Анотація. Система суб'єктів та правові засади їх діяльності є невід'ємним компонентом адміністративно-правового механізму функціонування ювенальної юстиції, завдяки якому здійснюється фактична реалізація завдань держави та суспільства щодо забезпечення прав дитини у зазначеній сфері суспільних відносин. Наукові пошуки щодо ефективних та оптимальних моделей структури суб'єктів ювенальної юстиції та їх функціонування здійснювали: О. Ярмоц, К. Смеловцев, Е. Недзінскас та А. Янушаускас, С. Поволоцька, П. Рейнор та Дж. Маківор, Т. Чепмен, Д. О'Махоні, Р. Дізілі та інші вчені. Метою дослідження є формування уявлення про перспективи подальшого реформування моделі системи суб'єктів ювенальної юстиції в Україні та визначення адміністративно-правових засад організації діяльності її нових (потенційних) суб'єктів. Одним з недоліків адміністративно-правового регулювання ювенальної юстиції в Україні є відсутність нормативного визначення зведеної структури суб'єктів цієї системи. З'ясовано, що відтворення ефективної моделі функціонування ювенальної юстиції потребує перетворення чинних або створення нових суб'єктів цієї діяльності, а також налагодження взаємодії та координації дій між суб'єктами цієї системи. Було проаналізовано досвід організації органів публічного адміністрування, які здійснюють управління, консультування, взаємодію, науковий і методологічний супровід та практичну реалізацію функцій ювенальної юстиції в США, Великій Британії, Республіці Білорусь, Грузії тощо. Представлено українську модель системи суб'єктів ювенальної юстиції, яку в перспективі пропонується доповнити такими органами, як-от: Уповноважений Верховної Ради України з прав дитини, Координаційний центр ювенальної юстиції та превенції, територіальні координаційні ради з питань ювенальної юстиції, мультидисциплінарні ювенальні команди, громадсько-профілактичні центри, дитячі центри соціалізації, а також реформувати Міжвідомчу координаційну раду з питань ювенальної юстиції та ювенальну поліцію.

Ключові слова: адміністративно-правові засади, дитина, неповнолітній, взаємодія, координація, система суб'єктів, ювенальна юстиція.

Veselov Mykola Yurievich,

PhD in Law, Associate Professor, National University «Odessa Law Academy», Associate Professor, Department of Criminal Law, Kryvyi Rih Faculty, Mira Av., 22, Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, 50000. e-mail: veselovndl@ukr.net, tel.: (050) 542-79-03, , <https://orcid.org/0000-0002-3963-2764>.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF THE SYSTEM OF SUBJECTS OF JUVENILE JUSTICE IN THE FIELD OF ENSURING CHILDREN'S RIGHTS

Annotation. The system of subjects and legal foundations of their activity is an integral component of the administrative and legal mechanism of functioning of juvenile justice, through which the actual realization of the tasks of the state and society in ensuring the rights of the child in the said sphere of social relations is carried out. Scientific searches for effective and optimal models of the structure of juvenile justice subjects and their functioning were carried out by: O. Yarmots, K. Smelovtsev, E. Nedzinskas and A. Janushauskas, S. Povolotska, P. Raynor and G. McIvor, T. Chapman, D. O'Mahony, R. Deazley and other scientists. The purpose of the study is to form an idea of the prospects for further reforming the model of the juvenile justice system in Ukraine and to determine the administrative and legal foundations for organizing the activities of its new (potential) entities. One of the drawbacks of the administrative and legal regulation of juvenile justice in Ukraine is the lack of a normative definition of the consolidated structure of the subjects of this system. It has been found that the creation of an effective model of juvenile justice requires the transformation of existing or new entities, as well as the establishment of interaction and coordination between the entities of this system. The experience of the organization <https://orcid.org/> of public administration bodies conducting management, consulting, interaction, scientific and methodological support and practical realization of functions of juvenile justice in the USA, Great Britain, Republic of Belarus, Georgia, etc. was analyzed. The Ukrainian model of the juvenile justice system is presented, which in the future is proposed to be supplemented by such bodies as: The Ukrainian Parliament Commissioner for Children's Rights, the Coordination Center of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, the territorial coordination councils on juvenile justice, the multidisciplinary juvenile teams, the community prevention centers, children's centers for socialization, and reform the Interagency Coordination Council for Juvenile Justice and Juvenile Police.

Keywords: administrative legal foundations, child, minor, interaction, coordination, subject system, juvenile justice.

Постановка проблеми. Є підстави стверджувати, що останнім часом вирішення проблем забезпечення прав дитини та реформування чинної системи ювенальної юстиції привертає все більше уваги з боку держави та громадськості. В уявленні багатьох авторів ювенальна юстиція це, перш за все, система відповідних органів, сфера діяльності яких охоплює захист прав, свобод і законних інтересів дітей. Інституційний та системний критерії, які покладено в основу ювенальної юстиції відрізняють її від «ювенального судочинства» та інших суміжних понять. При цьому інституційні форми ювенальної юстиції відображають конкретні способи організації її органів і установ – інституційних одиниць. Саме тому формування найбільш досконалих моделей (форм) ювенальної юстиції О. Ярмоц вбачає в еволюції її органів і установ [1, С. 5-6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Крім статичної сукупності певних суб'єктів, названа система включає ще динамічну складову, а саме – правотворчу, правореалізаційну (адміністративну (управлінську), юрисдикційну, превентивну чи протекційну (захисну) та реабілітаційну), а також організаційну діяльність цих суб'єктів. Як слушно зауважує К. Смеловцев, ювенальну юстицію доцільно розглядати, не лише виділяючи специфічних для неї дійових осіб (суддів, соціальних працівників, пробаторів), але, припускаючи, що вони своїми діями реалізують особливі («ювенальні») концепції, проекти та схеми роботи. При чому, ці концепції, моделі роботи і схеми не можна розглядати як таке, що утворилося раз і назавжди, – вони були і залишаються предметом спеці-

ального пошуку і вдосконалення. Зміна концепцій і моделей призводить до відповідних зрушень в системі [2]. Наукові пошуки щодо ефективних та оптимальних моделей структури суб'єктів ювенальної юстиції, впровадження та апробації дієвих практик їх функціонування проводили: О. Ярмоц [1], К. Смеловцев [2], О. Пушкіна [3], Л. Амджадін та О. Гончарук [4], І. Марков [5], Г. Цинченко [6], Е. Недзінскас та А. Янушаускас [7], С. Поволоцька [8], П. Рейнор та Дж. Маківор [9], Т. Чепмен і Д. О'Махоні [10], Р. Дізлі [11] та інші науковці. Окремі положення та здобутки їх робіт згадуються в цієї статті. Проте для України це питання ще не є остаточно вирішеним, що спонукає нас до критичного аналізу суб'єктного компоненту української системи ювенальної системи.

Формулювання цілей. Метою статті є формування уявлення про перспективи подальшого реформування моделі системи суб'єктів ювенальної юстиції в Україні та визначення адміністративно-правових засад організації діяльності її нових (потенційних) суб'єктів.

Виклад основного матеріалу. Нормативно-правового окреслення зведеної системи суб'єктів ювенальної юстиції в нашій країні поки що немає. Це безумовно є суттєвим недоліком, оскільки за відсутності формально закріпленої структури таких органів та установ (їх посадових осіб) важко робити об'єктивну суспільних відносин, у яких ці суб'єкти приймають участь щодо забезпечення прав дитини, простежити їх взаємозв'язки та скоординованість дій. Тим більше, що для багатьох суб'єктів системи ювенальної юстиції така діяльність не є

основною чи єдиною у переліку їх завдань та функцій. В Україні окремого закону про ювенальну юстицію немає, а «морально застарілі» Закони України «Про охорону дитинства» та «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» повного уявлення про систему таких суб'єктів не надають.

Проаналізувавши низку різноманітних вітчизняних законів та підзаконних нормативно-правових актів, спробуємо надати найповніший перелік суб'єктів національної системи ювенальної юстиції України:

- 1) суди;
- 2) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
  - Представник Уповноваженого з дотримання прав дитини та сім'ї;
- 3) Уповноважений Президента України з прав дитини;
- 4) Кабінет Міністрів України;
  - Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо неповнолітніх;
- 5) прокуратура України;
- 6) адвокатура;
- 7) Міністерство юстиції України;
  - Координаційний центр з надання правової допомоги;
  - центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- 8) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;
  - органи пробації (сектори ювенальної пробації);
  - спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України;
  - виховні колонії;

- 9) Міністерство внутрішніх справ України;
- 10) Національна поліція України;
  - приймальники-розподільники для дітей;
- 11) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань сім'ї та захисту дітей;
  - служби у справах дітей;
  - органи опіки та піклування;
  - притулки для дітей служб у справах дітей;
  - центри соціально-психологічної реабілітації дітей;
  - соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка);
  - центри соціальних служб;
- 12) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки;
  - заклади освіти;
  - загальноосвітні школи та професійні училища соціальної реабілітації;
- 13) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;
  - заклади охорони здоров'я;
  - центри медико-соціальної реабілітації;
  - заклади з надання психіатричної допомоги;
- 14) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання, інформаційної безпеки і т.ін.;
- 15) органи місцевого самоврядування;
  - комісії з питань захисту прав дитини;

16) громадські, в тому числі волонтерські організації;

17) міжнародні та іноземні громадські організації, фонди та асоціації;

18) засоби масової інформації.

Перелік є максимально наближеним до повного охоплення усіх задіяних на сьогодні в Україні у сфері ювенальної юстиції суб'єктів, але не абсолютним, оскільки процес удосконалення цього соціально-правового інституту триває надалі, і створює нові відносини та форми участі додаткових органів чи інстанцій.

За переконанням О. Пушкіної, специфіка ситуації яка склалась в Україні щодо забезпечення прав людини в цілому, передбачає реалізацію двох комплексів заходів, один з яких має на меті реформування окремих органів державної влади, зокрема йдеться про судову реформу, зміну функцій прокуратури, вдосконалення інституту омбудсмена, а інший – забезпечення надійних механізмів взаємодії між цими органами державної влади [3, С. 30-31]. З деякими доповненнями, така позиція знаходить певне підтвердження і в поглядах та висловленнях фахівців щодо забезпечення прав дитини в сфері ювенальної юстиції (не лише в Україні, а й в деяких інших пострадянських країнах).

По-перше, на думку К. Смеловцева, Л. Амджадіна та О. Гончарука, І. Маркова відтворення ефективної моделі функціонування ювенальної юстиції потребує перетворення чинних та створення нових елементів [2] [4, С. 42-43]; [5].

Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» спеціалізацію судді передбачає щодо усіх питань за

участю або стосовно інтересів дітей (ст. 6). Але з цією вимогою корелюються лише положення щодо кримінального провадження стосовно неповнолітніх – ст. 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та ч. 14 ст. 31 Кримінального процесуального кодексу України. Для інших проваджень, наприклад у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), такі вимоги не згадуються, що безумовно є правовим казусом. Спеціалізації прокурорів закон на сьогодні не передбачає, але і не виключає такої можливості у майбутньому. За чинною редакцією Закону України «Про прокуратуру» (ч. 2 ст. 7) у разі потреби рішенням Генерального прокурора можуть утворюватися спеціалізовані прокуратури на правах структурного підрозділу. Уряд України також звертає увагу, що потрібно вирішувати питання і щодо існування шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації з одночасним впровадженням дієвої альтернативи таким закладам. В інших публікаціях ми обґрунтовуємо доцільність доповнення переліку системи спеціалізованих установ для дітей таким суб'єктом як дитячі центри соціалізації – спеціалізовані навчально-виховні заклади для дітей, які мають стійкі проблеми з поведінкою. Крім того, у наукових колах неодноразово порушувалося питання щодо створення в Україні інституту Уповноваженого з прав дитини. Такий суб'єкт у системі ювенальної юстиції діє, наприклад, у Швеції та деяких інших країнах.

По-друге, забезпечення ефективності ювенальної юстиції вимагає налагодження взаємодії між суб'єктами всієї системи та координації їх діяль-

ності. На необхідності координації дій усіх державних структур та створення механізму взаємодії між суб'єктами ювенальної юстиції наголошували Г. Цинченко [6, С. 152], Е. Недзінскас та А. Янушаускас (для Литовської Республіки) [7, С. 109], С. Поволоцька [8, С. 16]. Дійсно, відсутність належної взаємодії та координації спільної діяльності між гілками влади та окремими суб'єктами системи ювенальної юстиції дуже часто стає типовою вадю на певному етапі розбудови такої системи. Актуальною ця проблема є і для України.

В травні 2017 року Постановою Уряду № 357 в Україні було створено Міжвідомчу координаційну раду з питань правосуддя щодо неповнолітніх (далі – МКР) – тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України (далі – КМУ). Проте і завдання і статус МКР чітко вказують на те, що цей орган є тимчасовим і лише консультативно-дорадчим. Досягнення наміченого результату припинить його існування. Та і саме функціонування МКР обмежено лише процесами реформування законодавства у сфері правосуддя щодо неповнолітніх. Завдання безумовно важливе, але не вирішує усіх нагальних проблем публічного адміністрування у сфері ювенальної юстиції на постійній основі. Результатом діяльності МКР є створення належних засад здійснення правосуддя щодо дітей, проте реальність вимагає запровадження такої системи міжгалузевих адміністративних органів, які б були покликані забезпечувати постійне розв'язання поточних проблем взаємодії судів, поліції, соціальних органів, громадськості на всіх рівнях (загальнодержавному, місцево-

му) функціонування ювенальної юстиції.

Нами було проаналізовано досвід організації органів публічного адміністрування, які здійснюють управління, консультування, взаємодію, науковий і методологічний супровід та практичну реалізацію функцій ювенальної юстиції в деяких країнах: США (Офіс ювенальної юстиції та попередження правопорушень, Координаційна рада з питань правосуддя у справах неповнолітніх та запобігання правопорушень, Федеральний консультативний комітет з питань ювенальної юстиції, ювенальні відділи (бюро)) [12]; Велика Британія: Англія, Північна Ірландія та Уельс (Агенція ювенальної юстиції, ювенальні територіальні команди) [13]; [9, С. 107-108]; [10, С. 107-108]; Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Російська Федерація (комісії у справах неповнолітніх); Грузія, Киргизька Республіка (міжвідомча координаційна рада з ювенальної юстиції). Не зважаючи на наявність деяких вад, у функціонуванні колегіальних органів можна виділити і низку корисних аспектів. Подібні схеми взаємодії містять низку явних переваг не лише з точки зору спільної відповідальності та контрольованості процесу прийняття управлінських рішень, але й з позиції їх здатності залучати більшу кількість ключових установ до безпосереднього та оперативного втручання у ситуації, що призвели, чи здатні призвести до ювенальних правопорушень або порушень прав дітей [11, С. 40].

За нашим переконанням в системі ювенальної юстиції має бути створена структура окремих спеціалізованих органів публічного адміністрування,

яка б забезпечувала низку організаційних (управлінських), координуючих та практичних функцій у зазначеній сфері на постійній основі.

На рівні центральних органів виконавчої влади слід залишити Міжвідомчу координаційну раду, але, змінивши її назву «з питань правосуддя щодо неповнолітніх» на більш універсальну – «з питань ювенальної юстиції» (раніше ми обґрунтовували, що термін «ювенальна юстиція» включає і правосуддя щодо неповнолітніх, і ювенальну превенцію з реабілітацією), та правовий статус.

Міжвідомча координаційна рада з питань ювенальної юстиції (далі – МКРЮЮ) в подальшому розглядається нами як постійний колегіальний консультативно-дорадчий та координаційний орган при КМУ з питань забезпечення прав дитини у сферах соціального благополуччя, освіти, охорони здоров'я, безпеки та правосуддя, превенції ювенальних правопорушень та реабілітації тих осіб, що потрапили у конфлікт із законом. З метою формування та забезпечення узгодженого функціонування в Україні ефективної системи ювенальної юстиції ми також пропонуємо створити Координаційний центр ювенальної юстиції та превенції – державну установу, що належить до сфери управління Мін'юсту.

Основними завданнями Координаційного центру має стати: 1) організаційне, експертно-аналітичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення здійснення повноважень МКРЮЮ; 2) проведення аналізу практики правозастосування з питань забезпечення прав дітей у сфері ювенальної юстиції; 3) внесення на розгляд Міністра юстиції та МКРЮЮ

пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері; 4) проведення експертизи законопроектів і нормативно-правових актів, що підлягають реєстрації в Мін'юсті та надання висновків щодо їх відповідності міжнародним стандартам поводження з дитиною та забезпечення її найкращих інтересів; 5) забезпечення та контроль виконання рішень КМУ у сфері ювенальної юстиції; 6) методологічне, організаційне та нормативно-правове забезпечення діяльності системи спеціалізованих територіальних органів ювенальної юстиції – мультидисциплінарних ювенальних команд; 7) координація діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських утворень та міжнародних організацій у сфері ювенальної юстиції та ювенальної превенції; 8) забезпечення функціонування та розвитку комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення прав дитини у сфері ювенальної юстиції; 9) участь у розробці та аналізі єдиних стандартів навчання «ювенальних» спеціалістів; 10) замовлення, фінансування та аналіз наукових досліджень з питань забезпечення прав дитини у сфері ювенальної юстиції; 11) замовлення, фінансування та моніторинг ефективності превентивних та корекційно-реабілітаційних програм роботи з дітьми, батьками, громадою; 12) організація підготовки, підвищення кваліфікації та атестування персоналу територіальних мультидисциплінарних ювенальних команд; 13) організація та проведення конференцій, семінарів, тренінгів з представниками інших суб'єктів системи ювенальної юстиції.

На місцях, на рівні міст та районів, в структурі органів місцевого самоврядування мають бути створені територіальні координаційні ради з питань ювенальної юстиції (далі – ТКРЮЮ) та мультидисциплінарні ювенальні команди. ТКРЮЮ є колегіальним органом, який утворюється на постійній основі при виконавчому органі місцевого самоврядування для координації заходів та об'єднання зусиль місцевих судів, прокуратури, органів поліції, ювенальної пробації, освіти, охорони здоров'я, центрів надання вторинної правової допомоги, соціальних служб та служб у справах дітей, громадськості з питань забезпечення прав дітей у сфері ювенальної юстиції. ТКРЮЮ здійснюватиме свою діяльність у формі планових та позапланових засідань, заслуховувань звітів, направлення інформацій, приписів, отримання відомостей від посадових осіб державних, комунальних та неурядових органів, установ, організацій, призначення комісійних обстежень умов проживання дітей, надання окремих доручень тощо.

У свою чергу, робочими органами ТКРЮЮ мають стати мультидисциплінарні ювенальні команди, які для виконання покладених на них завдань комплектуватимуться постійним службовим персоналом (для здійснення організаційних, управлінських функцій, технічного та документального забезпечення, звітування), а також залученими фахівцями у галузі психології, педагогіці тощо. Вважаємо, що на фахівців цих команд слід покласти і соціальне супроводження всіх тих питань, пов'язаних з неповнолітньою особою, які виникають під час здійснення судочинства. В межах на-

прямку «громадська підтримка» слід розвивати нові організаційно-правові форми залучення громадськості до соціальної роботи з неповнолітніми правопорушниками, а відповідно, розглянути доцільність створення громадсько-профілактичних центрів – некомерційних організацій на базі місцевих громад, які у взаємодії з органами місцевого самоврядування сприятимуть залученню позабюджетних фінансових та матеріальних ресурсів юридичних та фізичних осіб (безоплатної добровільної допомоги) тощо. Такі центри у взаємодії з мультидисциплінарними ювенальними командами мають розвивати реалізацію превентивних (профілактичних) та мультимодальних реабілітаційних програм для дітей-правопорушників, створювати умови для неофіційних зустрічей сторін конфлікту за участю дитини (чи дітей) з метою пошуку шляхів позасудового примирення тощо.

Висновки. Таким чином, перспективну систему суб'єктів ювенальної юстиції можна представити у такому вигляді:

1) суди (суддя, що уповноважений здійснювати провадження щодо неповнолітніх з усіх питань за участю або стосовно захисту інтересів дітей у суді);

2) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;

3) **Уповноважений Верховної Ради України з прав дитини;**

4) Уповноважений Президента України з прав дитини;

5) Кабінет Міністрів України;

6) **Міжвідомча координаційна рада з питань ювенальної юстиції;**

7) прокуратура України (**ювенальна прокуратура**);

8) адвокатура;

9) Міністерство юстиції України;

– **Координаційний центр ювенальної юстиції та превенції**;

– Координаційний центр з надання правової допомоги;

– центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

10) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;

– органи пробації (сектори ювенальної пробації);

– спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України;

– виховні колонії;

11) Міністерство внутрішніх справ України;

12) Національна поліція України;

– **ювенальна поліція** (*ювенальна кримінальна поліція, ювенальна превенція, служба шкільних офіцерів поліції*);

– приймальники-розподільники для дітей;

13) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань сім'ї та захисту дітей;

– служби у справах дітей;

– органи опіки та піклування;

– притулки для дітей служб у справах дітей;

– центри соціально-психологічної реабілітації дітей;

– соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка);

– центри соціальних служб;

14) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки;

– заклади освіти;

– **дитячі центри соціалізації**;

– загальноосвітні школи та професійні училища соціальної реабілітації;

15) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;

– заклади охорони здоров'я;

– центри медико-соціальної реабілітації;

– заклади з надання психіатричної допомоги;

16) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання, інформаційної безпеки і т.ін.;

17) органи місцевого самоврядування;

– комісії з питань захисту прав дитини;

– **територіальні координаційні ради з питань ювенальної юстиції**;

– **мультидисциплінарні ювенальні команди**;

– **громадсько-профілактичні центри**;

18) громадські, в тому числі волонтерські організації;

19) міжнародні та іноземні громадські організації, фонди та асоціації;

20) засоби масової інформації.

Створення належних адміністративно-правових засад функціонування системи суб'єктів ювенальної юстиції в оновленому вигляді передбачає прийняття в Україні закону «Про ювенальну юстицію», в якому окремим розділом має бути окреслена ця система суб'єктів та визначені їх основні завдання і повноваження у сфе-

рі ювенальної юстиції, закону «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав дитини»; внесення змін до КУпАП щодо спеціалізації суддів, які розглядають справи про адміністративні правопорушення щодо неповнолітніх, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про Національну поліцію»; прийняття постанови КМУ про утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань ювенальної юстиції та затвердження Положення про такий орган; затвердження Урядом України Положення про Координаційний центр ювенальної юстиції та превенції, та Типових положень про територіальні координаційні ради з питань ювенальної юстиції, мультидисциплінарні ювенальні команди, громадсько-профілактичні центри, Положення про дитячі центри соціалізації.

Детальніший опис та обґрунтування завдань і адміністративно-правового статусу цих нових суб'єктів системи ювенальної юстиції окреслюють перспективи наших подальших розвідок у даному напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ярмоц Е. Н. Институциональные особенности ювенальной юстиции : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Минск, 2012. 24 с.

2. Смеловцев К. И. Ювенальная юстиция в системе социальной профилактики правонарушений несовершеннолетних : автореф. канд. юрид. наук : 12.00.08. Москва, 2005. 36 с. URL : <http://lawtheses.com/jreader/418370/a#?page=36> (дата обращения: 03.02.2020).

3. Пушкіна О. В. Конституційний механізм забезпечення прав людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і прак-

тики : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02. Харків, 2008. 38 с.

4. Амджадін Л., Гончарук О. Суспільні практики та законодавство у сфері правопорушень неповнолітніх. Київ : Нац. академія наук України, Ін-т соціології, Центр соц. експертиз, 2010. 184 с.

5. Марков И. Стенограмма парламентских слушаний по ювенальной юстиции, ч. 4 от 16.11.2001 г. URL : <https://www.miloserdie.ru/article/stenogramma-parlamentskih-slushanij-po-yuvenalnoj-yusticii-ch4/> (дата обращения: 02.03.2020).

6. Цинченко Г. М. Ювенальные технологии: проблемы внедрения. *Управленческое консультирование*. 2014. № 8. С. 146–154.

7. Nedzinskas, E., Janušauskas, A. (2008). Nepilnamečių nusikalstamumo prevencijos aktualijos Lietuvoje. *Vadyba*, 2(13), 107–110. URL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=153845> (date Views: 07.02.2020).

8. Поволоцька С. Г. Діяльність органів внутрішніх справ по профілактиці правопорушень серед неповнолітніх (адміністративно-управлінське дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2005. 20 с.

9. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. (n.d.). About Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention (OJJDP). URL : <https://ojjdp.ojp.gov/about> (date Views: 07.02.2020).

10. Department of Justice. (n.d.). About the Youth Justice Agency. URL : <https://www.justice-ni.gov.uk/articles/about-youth-justice-agency> (date Views: 07.02.2020).

11. Raynor, P., McIvor, G. (2008). *Developments in Social Work with Offenders*. London, Jessica Kingsley Publishers, 360 p.

12. Chapman, T. & O'Mahony, D. (2008). Youth and Criminal Justice in Northern Ireland. *Developments in Social Work with Offenders*, 99–112. URL : https://www.academia.edu/7659435/Tim_Chapman_and_David_OMahony_Youth_and_Criminal_Justice_in_Northern_Ireland (date Views: 12.01.2020).

13. O'Mahony D. & Deazley R. (2000). Juvenile crime and justice Northern Ireland. Belfast, Northern Ireland Office, 100. URL : https://www.academia.edu/39653749/Juvenile_crime_and_justice_Northern_Ireland?email_work_card=thumbnail (date Views:12.01.2020).

REFERENCES:

1. Jarmoc, E.N. (2012). Institucional'nye osobennosti juvenal'noj justicii [Institutional Features of Juvenile Justice]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Minsk [in Russian].

2. Smelovcev, K.I. (2005). Juvenal'naja justicija v sisteme social'noj profilaktiki pravonarushenij nesovershennoletnih [Juvenile justice in the system of social prevention of juvenile delinquency]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Moskva [in Russian].

3. Pushkina, O.V. (2008). Konstytutsiyni mekhanizm zabezpechennia prav liudyny i hromadianyna v Ukraini: problemy teorii i praktyky [The Constitutional Mechanism for Ensuring Human Rights and the Citizen in Ukraine: Problems of Theory and Practice]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

4. Amdzhadin, L., Honcharuk, O. (2010). Suspilni praktyky ta zakonodavstvo u sferi pravoporushen nepovnlitnikh [Public practice and legislation in the field of juvenile delinquency]. Kyiv : Nat. Academy of Sciences of Ukraine, Inst. of Sociology, Center for Social Expertise [in Ukrainian].

5. Markov, I. (2001). Stenogramma parlamentskih slushanij po juvenal'noj justicii, chast' 4 ot 16.11.2001 [Transcript of the parliamentary hearings on juvenile justice, part 4 of November 16, 2001]. URL: <https://www.miloserdie.ru/article/stenogramma-parlamentskih-slushanij-po-yuvenalnoj-yusticii-ch4/> [in Russian].

6. Cinchenko, G.M. (2014). Juvenal'nye tehnologii: problemy vnedrenija [Juvenile technology: implementation challenges].

Management consulting, 8, 146–154 [in Russian].

7. Nedzinskas, E. & Janušauskas, A. (2008). Nepilnamečių nusikalstamumo prevencijos aktualijos Lietuvoje [Topicalities of prevention of juvenile delinquency in Lithuania]. *Vadyba [Management]*, 2(13), 107–110. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=153845> [in Lithuanian].

8. Povolotska, S.H. (2005). Diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav po profilaktytsi pravoporushen sered nepovnlitnikh (administratyvno-upravlinske doslidzhennia) [Activities of law enforcement agencies for the prevention of juvenile delinquency (administrative-administrative study)]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

9. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. (n. d.). About Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention (OJJDP). URL : <https://ojjdp.ojp.gov/about>.

10. Department of Justice. (n. d.). About the Youth Justice Agency. URL : <https://www.justice-ni.gov.uk/articles/about-youth-justice-agency>.

11. Raynor, P., McIvor, G. (2008). *Developments in Social Work with Offenders*. London, Jessica Kingsley Publishers.

12. Chapman, T. & O'Mahony, D. (2008). Youth and Criminal Justice in Northern Ireland. *Developments in Social Work with Offenders*, 99–112. URL : https://www.academia.edu/7659435/Tim_Chapman_and_David_OMahony_Youth_and_Criminal_Justice_in_Northern_Ireland.

13. O'Mahony D. & Deazley R. (2000). Juvenile crime and justice Northern Ireland. Belfast, Northern Ireland Office. URL : https://www.academia.edu/39653749/Juvenile_crime_and_justice_Northern_Ireland?email_work_card=thumbnail.